

Nitrožilní podávání tekutin představuje vůbec nejčastější léčebnou intervenci u akutně hospitalizovaných nemocných. Orientovat se ve volbě roztoku, indikaci, dávce, rychlosti a době podávání není ale vůbec jednoduché. Proto vzniklo tzv. desatero tekutinové léčby.

1

Roztok používaný k tekutinové léčbě je lék jako každý jiný, má své indikace, kontraindikace a rizika. Rozdílné roztoky mají odlišný vliv na homeostázu a případně fyziologické orgánové funkce.

2

Nesprávně vedená tekutinová léčba negativním způsobem ovlivňuje individuální klinický výsledek pacienta. Ten může být důsledkem špatně zvoleného množství nebo nevhodným složením pro danou klinickou situaci.

3

Lékař proto musí znát složení roztoků, které používá.

4

Strategie tekutinové léčby se řídí jejím účelem a klinickým kontextem – intravaskulární resuscitace, náhrada deficitu, udržovací infúze, tekutinová výzva.

5

Preskripce nitrožilních tekutin zahrnuje rozvahu o typu, složení, dávce, rychlosti a době podání a možné toxicitě konkrétního roztoku.

6

Balancované krystaloidní roztoky jsou pro většinu akutních stavů první volbou.

7

Klíčové je denní vyhodnocení potřeby nitrožilní tekutinové léčby. Chybná dávka tekutin je pravděpodobně důležitější než typ roztoku. Cílem je vždy podat co nejmenší efektivní množství tekutin. Kumulativní pozitivní bilance negativně ovlivňuje individuální klinický výsledek pacienta.

8

Podávání nebalancovaných roztoků (0,9% NaCl) je spojeno s rizikem rozvoje hyperchloremické acidózy, negativním ovlivněním funkce ledvin a celkového klinického výsledku.

9

Roztoky HES nelze k rutinní tekutinové resuscitaci doporučit a to zejména u populace kriticky nemocných, u pacientů se sepsí, s rizikem akutního poškození ledvin, popáleninami či u dárců a příjemců transplantace ledvin.

10

Bezpečnost a přínos roztoků na bázi želatiny zatím nebyly v řádných klinických studiích ověřeny.

Autoři:

Prof. MUDr. Martin Matějovič, Ph.D.

Přednosta I. Interní kliniky FN Plzeň a LF UK

MUDr. Milan Kratochvíl

Klinika dětské anesteziologie a resuscitace FN Brno

Doc. MUDr. Jan Máca, Ph.D.

Zástupce přednosty pro vědu a vzdělávání Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN Ostrava

Tekutinové desatero vzniklo na základě interaktivní talkshow „Otevřeně o tekutinách aneb 360° Tekutinové léčby“, kterou spoluorganizovala Aesculap Akademie v rámci kongresu ČSARIM 2019.